

TÁRS A BAJBAN

AZ ELSŐ KUTYA TÖRTÉNETE

*„Ezt a könyvet minden kutyaímadónak el kell olvasnia!
Megindítja az ember szívét, és beszíppantja az olvasót.
Képtelen voltam letenni.”*

– Shelley Taylor, 5*, [goodreads.com](https://www.goodreads.com) –

*fine
selection*

AZ EGY KUTYA NÉGY ÉLETE SZERZŐJÉTŐL

W. BRUCE CAMERON

W. BRUCE CAMERON

TÁRS A BAJBAN

AZ ELSŐ KUTYA TÖRTÉNETE

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2022

Anyámnak, Monsie Cameronnak, aki minden lépésemnél mellettem állt.

AZ ÉSZAKI VADON

AZ ÉSZAKI TÖRZSEK TERÜLETE

NAPJAINKBAN

PONTBAN REGGEL 9 ÓRA 00 PERCKOR a terem végében álló egyenruhás őrök egy erőteljes mozdulattal behúzták az ajtókat; a fémes hang visszhangot vetett az előadóterem falai között. A biztonsági emberek elégedetten mosolyogtak: a rend fenntartása a bölcsészettudományi kar kampuszán leginkább a fegyelmezetlen diákok sorba tereléséből állt, amit igyekeztek kellő türelemmel végezni, így hát ez a feladat, ez az éves rituálé azt a tűnékeny érzetet keltette bennük, hogy a rend győzedelmeskedt a káosz felett.

Az ajtók hangos csattanása megakasztotta a társalgást, és a lehajtható üléseken kuporgó diákok hátrafelé nyújtogatták a nyakukat, hogy lássák, mi történt. A fémnek ütődő hangos és sürgető ökölcsapások azoknak a kint rekedt, kétségbeesett diákoknak az elkeseredettségét visszhangozták, akik nem értek oda időben az előadásra. Egy pillanattal később a dörömbölés abbamaradt, a kétszárnyú ajtó túloldalán strázsáló őrök közölték a későn jövőkkel, hogy az előadás már elkezdődött, ennél fogva el kell hagyniuk az épületet.

Ez volt az elsőévesek első előadása az első szemeszter első napján. A pontos megjelenést szigorúan vették.

Isten hozott a főiskolán!

Dr. James K. Morby – avagy „Morby, a sírásó”, ahogy a háta mögött hívták, korántsem a tudta nélkül, ahogy azt a diákok remélték – előlépett a színfalak mögül, és a katedrához sietett. Kifogástalan kék öltönyt viselt fehér inggel és szorosan megkötött nyakkendővel, kizárólag az első hétre szánt öltözkékét, amit nemsokára lecserél majd a megszokott kockás ingre és baseballsapkára, amit általában hordott. Oka volt az öltözkének,

ahogy annak is, hogy ez alkalomból gondosan hátrafésülte barna haját, simára borotválta az arcát, és amúgy meleg, mogyoróbarna szemével szigorúan tekintett körbe. Egyenruhája és viselkedése mind arra volt hivatott, hogy főiskolai hallgatókat faragjon ezekből a középiskolás kölykökből. Morbynak mindössze három előadás állt rendelkezésére a következő héten, hogy mindezt véghez vigye.

– Azért van előre kijelölt helyük a teremben – szólta bele a mikrofonba –, mert így név szerint tudom szólítani önöket.

Morby várt, és közben figyelte a hallgatókat, amint egymásra pillantanak, és kénytelen-kelletlen megkeresik helyüket a teremben – ugyan ki gondolta, hogy az ülésrend komoly? Morby észrevett egy sor üres széket, majd az előtte lévő kijelzőre pillantott.

– Így amikor Mr. Brosht szólítom: itt van, Mr. Brosh? Kevin Brosh? Nem, nincs itt. Ha itt lenne, akkor most egyenesen önre néznék.

Morby elhallgatott, és kiélvezte az elméjében lejátszódó jelenetet, amelyben Brosh barátai elmondják a fiúnak, hogy Morby *kereste őt az előadáson*. Mr. Brosh többé nem fog hiányozni.

Hagyta, hadd rágódjanak ezen egy kicsit. Tisztában volt vele, hogy azok a golyák, akik szándékosan vagy valamilyen véletlen folytán időben érkeztek, majd átjutottak a biztonságiakon, és most itt ülnek az előadáson, meg lehetnek elégedve magukkal, de tudta, a magabiztosságuk már nem tart sokáig.

Az elsőévesek eligazítása gyakorlatilag egész hétvégén tartott, aztán vasárnap, vagyis előző nap délután a szülők könnyek között útra keltek, a hallgatók pedig kihasználták újonnan szerzett függetlenségüket, és belevetették magukat az éjszakába. A legtöbb Morbyra meredő szem homályos és réveteg volt, fáradtság és másnaposság süttött belőlük. Buliztak, szexeltek, aztán kellő alázattal négykézláb vették célba a porcelán vécéciséket – azt hitték, pontosan tudják, miről szól a főiskola.

Morbyra hárult a feladat, hogy kiverje ezt a képet a fejükből. Ez volt az egyetlen olyan bevezető kurzus, amit minden elsőévesnek fel kellett vennie, és abból a szempontból is egyedülálló volt, hogy az első pillanattól kezdve teljes sebességgel folyt az oktatás – a többi tanár az első pár napban jobbra csak ismertette a tanmenetet, illetve kiosztotta a szükséges anyagokat, és várta, hogy Morby, a sírásó csodát tegyen.

– Olvassák el a tankönyvük első öt fejezetét, ami a felső paleolitikumot tárgyalja. – Százhusz oldalról volt szó, valószínűleg egyiküknek sem kellett még ennyit elolvasnia két nap alatt. – Szerdán tesztet írnak belőle, a mai előadáson elhangzottakkal egyetemben. A kijavított irományaikat pénteken, az óra elején kapják kézhez.

Éles eszű kölykök voltak, különben nem lettek volna ott, de Morby kurzusa, a „Korai emberek” volt a mély vízbe dobás iskolai megfelelője. Szerdán reggel megdöbbennek majd, milyen alapos és összetett a teszt, délután pedig pánikba esnek a jegyeiket illetően. Az ízig-vérig tudós Morby már tíz éve külön adatbázisban vezette a szerdai vizsgák eredményeit, és büszke volt szigorú pontozására: a hallgatók hetvenöt százaléka elbukott, húsz százalékuk épphogy átment, és mindössze néhányuk teljesített meglepően jól.

A kurzus történetében még sosem született kiváló dolgozat. Morbynak kétségei voltak afelől, hogy akár ő maga sikerrel venné-e az akadályt – a kérdések valóban *kemények* voltak.

Miután kiverte őket a hideg veríték – mégis hogyan mondják el a szüleiknek, hogy *kibuktak a főiskoláról?* –, a legtöbben az újonnan megtértek hevével vetik bele magukat a beadandó esszé megírásába. Szerda és csütörtök esténként a biztonsági őröknek jóval kevesebb részeg diákkal akad dolguk.

– Tehát akkor, ami a beadandó esszét illeti. Hosszú időn keresztül úgy gondoltuk, hogy a korai ember békés harmóniában élt a családjával, a törzsével és úgy általában a többi *Homo sapiens* fajjal. A legújabb nézetek szerint azonban semmi okunk feltételezni, hogy az őskori ember kevésbé lett volna kegyetlen és harcias, mint amilyenek mi vagyunk manapság. – Morby végigtekintett a hallgatóságán: a legtöbbször teljes letargiába süllyedt. – Kétezer-ötszáz szavas dolgozatot várok önöktől. Ezt a kérdést tartsák szem előtt, és érveljenek egyik vagy másik nézőpont mellett. Harcias vagy békés? Nekem teljesen mindegy, melyik oldalt választják, a lényeg, hogy az okfejtésük logikus legyen, megbízható forrásokra támaszkodjanak, és a saját szavaikkal fogalmazzanak.

Hiába az intés és a hallgatói kézikönyv első oldalán szereplő, a plagizálás elkerülésére figyelmeztető, jól látható felhívás, Morby tudta, hogy hétfőn reggel, amikor a piros javításoktól hemzsegető esszéket kiosztja majd,

nagyjából tízből két elsőévesnek tanulmányi próbaidőre bocsátással kell szembenéznie. Ez a „copy-paste generáció” egyáltalán nem érti, mit jelent a szellemi javak eltulajdonítása.

Megalázó, amikor valakit nyilvánosan elmarasztalnak plagizálás miatt, ám ez a gyakorlat annyira sokkolta és megfélemlítette a többi elsőévest, hogy ennek köszönhetően kevésbé volt jelen a probléma, mint a többi, gyengébb főiskolán.

A próbaidőre bocsátás tényét a szemeszter végén törlik majd az adatlapjukról, a jegyeiket pedig – csak kevesen kapnak jobbat elégségesnél – befolyásolja a többi beadandó és teszt eredménye is, amelyek a tanulás tudományos célját hivatottak erősíteni, nem pedig a tábori összetartozást.

– Jól van. Az utolsó nagy eljegesedés körülbelül harmincezer évvel ezelőtt kezdődött. – A Morby mögötti kijelzőn a keleti félteke térképe tűnt fel. – Kétségkívül ez volt fajunk történelmének legdrámaibb időszaka. Úgy gondolják, hogy klímaváltozás zajlik manapság? *Extrém* hőmérsékletváltozásról beszélünk, ami elérhette akár az évi hét Celsius-fokot is. Egy viszonylag normális időszakot olyan évek követtek, amikor a jég nem olvadt el, még nyáron sem. A fákat letarolták az előrenyomuló gleccsek, kiűzték bennünket az erdős környezetből, és a sztyeppékre tereltek, ahol egyszerre vadásztunk és vadásztak ránk, ragadozók és zsákmányok voltunk egyben.

Új dia jelent meg mögötte: egy hatalmas, közel medve nagyságú barlangi oroszlán rajza, melyet a művész olyan pózban örökített meg, mint ami kész lecsapni áldozatára. Az állatnak az afrikai oroszlánhoz hasonló ábrázata volt, ám loncsos, világosszürke szőrzet borította.

– Nézzék a méreteit ennek a teremtménynek! Az ebből a korszakból származó csontokat tanulmányozva látszik, hogy a legnagyobb fenyegetést jelentő ragadozók valóságos *szörnyek* voltak a maiakhoz képest. Így amikor vadászni indultunk, nemcsak versengenünk kellett az oroszlánokkal, medvékkel, farkasokkal és a többi ragadozóval, de futnunk is kellett előlük. Nem csoda, hogy olyan rövid ideig éltünk – az őskori emberek többsége nem érte meg az önök életkorát, és a születéskor várható átlagos élettartam úgy harminchárom év körül volt –, bár aki elég talpraesett volt, és megérte a tizenötöt, az megérhette akár az ötvenet is.

A hallgatók kelletlenül Morbynak szentelték teljes figyelmüket.

– És még ezzel a fickóval is versenyeznünk kellett. – A következő dia egy Neander-völgyit és egy modern embert ábrázolt egymás mellett. – Nézzenek rá! Nem volt magasabb az őseinknél, de kétségkívül robusztusabb volt, és roppant erős, ráadásul *nagyobb aggyal* rendelkezett. Mégis itt vagyunk, mi uraljuk a bolygót, annak ellenére, hogy az összes jel arra utal, ennek a fickónak a leszármazottainak kellene ma vezető pozícióban lenniük. Akkor mégis miért *mi* vagyunk itt? Hogy szabadon idézzem Faulkner-t, miért van az, hogy nemcsak fennmaradtunk, de győzedelmeskedtünk is?

Morby felrakta a kedvenc diáját, és mindent tudó mosollyal arra nézett, ahol a tanársegédje, Tommy szokott ülni. A mosolya elhalványult – Tommy helye üres volt. Nagyon furcsa, hogy kihagyta ezt a remek napot. A professzor vállat vont, és visszafordult a diához. Egy gyönyörű fotó volt egy nemrégiben felfedezett, aurignaci korból származó barlangrajzról. Mindenféle alakzat volt rajta teljes összevisszaságban; az évek során több művész is rajta hagyta a keze nyomát, fejvesztve menekülő rénszarvasok, jávorszarvasok és oroszlánok kétdimenziós képei kerültek egymásra, de Morby professzor számára egyetlen részlet létezett csak: a fiatal férfi alakja közepén, aki minden kétséget kizáróan egy pórázttartott a kezében, ami egyértelműen egy vörös nyakörvben végződött, ami egy óriási kutyaféle nyakán feszült. Egy háziasított farkasén.

– Amint azt látni fogják – folytatta Morby szinte áhítattal –, megvan-nak a magam teóriái.

Ilyenkor mindig össze szoktak nézni Tommyval – ez az a pont, amikor valamelyik hallgató a tankönyvre pillant, hirtelen összeáll benne a kép, és meglepetten felnéz: *Hé, ezt a cuccot Morby írta!*

Ezen a kurzuson aztán nem ködösíthetnek a teszten, nem, amikor maga a szerző osztályozza majd, mennyit értettek meg az olvasott anyagból. Így hát koncentrálni fognak, sokan közülük annyira fogják utálni a tárgyat, hogy amikor körülbelül a könyv felénél felfedezik Morby elméletét, azt, amelyre az egész karrierjét építette, át fognak siklani a jelentősége felett.

– Nincsenek írásos feljegyzések az emberiség leginkább veszélyekkel teli időszakából, csak találgatni tudunk a fosszilis leletek alapján. Vajon sikerült már kiásnunk minden egyes, a szárazföldön sétáló és a vizeket

benépesítő faj csontvázát? Valószínűleg nem. Meg tudjuk határozni, milyenek voltak a domborzati viszonyok, mielőtt a jég a jelenlegi arculatára formálta volna a tájat? Nem, ahogyan azt sem tudjuk pontosan megmondani, milyen dombok és völgyek húzódtak egykor a gleccserek formálta Michigan-tó helyén. Egyvalamit azonban kijelenthetünk: az emberek olyanok voltak, mint mi. A mi agyunkkal rendelkeztek. Nem voltak ilyen magasak, és rövidebb ideig éltek, de nincs okunk feltételezni, hogy ne tudtak volna beszélni. Épp csak nem voltak szimbólumaik, amivel leírhatták volna a nyelvet – vagy legalábbis olyan szimbólumaik, amelyek fennmaradtak volna. Erre gondoljanak majd, amikor arról olvasnak, milyen kihívásokkal kellett szembenéznie az őskori embernek. Ők *mi* voltunk.

És akkor példa nélküli dolog történt: az egyik hátsó ajtó kivágódott, és mintha csak egy végzést kézbesítő tisztviselő lenne, Tommy, a tanársegéd masírozott be rajta. Nem törődve a kíváncsian felé forduló fejekkel és az elsőévesek meglepetéstől tátva maradt szájával, Tommy egyenesen a katedrához sietett. Csillogott a szeme.

Morby vett egy nagy levegőt, és bent tartotta, a szíve hevesen vert. Tommy leolvasta a kérdést az arcáról, örvendezve bólintott, és a rövid lépcsősort átgörgetve csatlakozott a professzorhoz a dobogón. Letakarta a mikrofont, hogy beszélgetésük titokban maradjon, miközben a hallgatók halkan duruzsolni kezdtek.

– Épp most beszéltem telefonon Beauchamp-mal – mondta Tommy, egyfajta diadalmas feszültséggel a hangjában.

– Megtalálták – suttogetta Morby, és beleborzongott.

Tommy lelkesen bólintott.

– Megtalálták – jelentette ki.

A két férfi, tanár és diák, mentor és hallgató elképedve meredtek egymásra saját kijelentésükön csodálkozva. Aztán Morby lassan visszarázódott tanári szerepébe, és a hallgatók felé fordult. Tommy levette kezét a mikrofonról.

– Uraim és hölgyeim, ő itt Mr. Rooker, az asszisztensem. Ő fogja befejezni a mai előadást, és ő fogja megtartani helyettem az órákat az elkövetkező egy-két hétben. Valaminek utána kell járnom. El kell érnem a repülőt.

Hetvenkét órával később Morby egy ásátás fölé görnyedt; a földet eltakarították, a mély most felfedte kincseit. Egy francia végzős diák, Jean Claude és Morby régi barátja és munkatársa, Bernard Beauchamp magasodtak fölé. Előtte egy *Homo sapiens*, egy férfi csontváza hevert, melyről olyan óvatos mozdulatokkal söpörték le a laza földet, mint ahogy a művész viszi fel a festéket a vászonra. A test szinte érintetlen volt, csodálatos lelet – valaki réges-régen tisztelettel, sőt szeretettel helyezte sírba.

Ám igazán a férfi mellett heverő másik test volt figyelemre méltó: egy hatalmas kutyaféle, sokkal nagyobb, mint a mai farkasok bármelyike, amit Morby valaha is látott. A radiokarbonos kormeghatározás megerősíti majd, amiben a professzor már most biztos volt: a férfit és a farkast együtt temették el.

Beauchamp elmosolyodott Morby könnyei láttán. Megragadta Morby karját.

– *Tu avais raison, mon ami. – Igazad volt, barátom.*

Jean Claude, aki alig tűnt idősebbnek az előadóteremben ülő elsőéves hallgatónknál, szállította Morbyt a négyórás autóútra lévő ásátásra, és csak annyit tudott, hogy az amerikai és a főnöke jó barátok. Kicsit zavarban volt, most, hogy látta, érzelmileg mennyire megrendült a két férfi.

– *Regardez le cou. Tu vois? –* suttogetta Morby. *Nézzék a nyakát. Látod?*

Beauchamp bólintott.

– Piros – válaszolta erős francia akcentussal.

Minden lágy, szerves anyagot mohón felfalt a talaj és lakói, cserében pedig ásványi anyagokkal töltötték fel a csontokat, ami megővta őket az enyészettől. Bármi volt is a farkas nyakában, örökre elveszett, de a vas-oxid, amivel a hurkot színezték, a mai napig fennmaradt, ám nem volt több egy vékony, sötétvörös vonalnál. Pont, mint a barlangrajzon.

– Mi ez? Egy farkas? Vagy kutya? – tette fel a kérdést Jean Claude, a két férfinhoz hasonlóan ugyancsak halk hangon.

– Farkas, ám ugyanakkor kutya is – motyogta Beauchamp.

– Nem – helyesbített Morby egy pillanattal később. – Nem egy kutya. A kutya. – Jean Claude-hoz fordult. – Az első kutyát találták meg.

Jean Claude elmerengett ezen. Morby kíváncsi volt rá, vajon a fiatal-ember látja-e, amit ő és Beauchamp: az emberi történelem egyik fordulópontjának fosszilis bizonyítékát. Nem: hogy az előbbi mondatszerkezettel éljen, nem egy fordulópontét, hanem *a* fordulópontét. Amikor a fennmaradásunk győzedelmeskedésbe fordult.

– De akkor ki ez az ember? Biztos okkal temették el a kutyával együtt.

Morby felállt, a térde visszakattant a helyére. Az oldalának ütötte a tenyerét, port kavarva a délutáni napfényben.

– Nos, igen, nagyon érdekes a kérdés, amit felvetett – helyeselt Morby.
– Pályafutásom nagy részében azon merengtem, vajon hogyan válhatott a farkas a barátunkká és társunkká. Az eljegesedés indította el az evolúciót. De nézzünk rá kicsit másként: hogyan szűntünk meg a farkas prédája lenni, mi vezetett az együttélésünkhöz? Hogyan lettünk farkaseledelből a kutyá gazdái, ha így jobban tetszik? Most már adaptációról beszélünk, nem evolúcióról. Nem évszázadokról, hanem egyetlen generációról, egyetlen ember életéről. Mondjuk, húsz évről. Nos, Jean Claude, fontos kérdést tett fel, sőt, roppant fontosat. *Ki ez az ember?*

ELSŐ
KÖNYV

EGY

Tizenkilencedik év

A NAGY ANYAFARKAS ÉS PÁRJA a patak mellett egy kis barlangban alátartották ki az odút. Vemhes volt, ezért a hímmel együtt elhagyta a falkát, hogy világra hozza kölykeit. Nem ez volt az első alkalom – távol a falkától, míg kihordja kicsinyeit, egyedül a párjára utalva; addig vissza sem mennek az üvöltőhelyre, amíg a kölykök elég nagyok nem lesznek, hogy a saját lábukon tegyék meg az utat, és szilárd ételt egyenek. Az emlékei és az ösztönei egyaránt vezették.

A hím farkas elment táplálékot keresni. Még hideg volt ezen a tavaszon, a levegőben jég és víz, rügyek és friss levelek, száraz fű és buja hajtások illata terjengett. Az anyafarkas mélyet szippantott a levegőből, és megállapította, annak ellenére, hogy a párja elment már egy ideje, a szelőlő még idehozza az illatát. Nem járhatott messze.

A bensőjében lezajló változásból tudta, hogy itt az idő. A szülés mindjárt elkezdődik. Hirtelen nagyon megszomjazott, ezért elhagyta az odút, leereszkedett a patakhoz, és lefetyelni kezdte a tiszta vizet. Ez az utolsó alkalom, hogy ihat, néhány napig nem fog tudni lejönni ide. Az lesz a tápláléka, amit a párja felöklendez neki, miközben ő a kölykeit szoptatja. De most csak ivott és ivott, az ösztönei azt súgták, folyadékra van szüksége.

Az érzékei figyelmeztették, hogy megváltozott a széljárás. Hallotta a hangján a fák között, és érezte a szagokból, még mielőtt felborzolta volna a szőrét, ám addigra már felkapta a fejét, a pupillái és az orrlyukai kitágultak.

Oroszlán.

A szél most egyenesen az odú felől fújt, és egy gyilkos szagát hozta magával. Az anyafarkas érezte, hogy az oroszlán közeledik, talán csak egyszerű véletlen folytán, de az is lehet, hogy követte a belőle szivárgó folyadék ellenállhatatlan szagát.

Tétovázott. Az ösztönei azt súgták, hogy meneküljön, de közben arra készítették, menjen vissza a barlangba, hogy világra hozhassa kicsinyeit. Tett pár lépést az odú felé, aztán megtorpant. Nem. Az oroszlán ebből az irányból közelített, méghozzá *gyorsan*.

Az anyafarkas megfordult, és a patak felé futott, ami ugyan mély volt az olvadékvíztől, de még át lehetett gázolni rajta. Belevetette magát, vemhes hasa lelassította, felkapaszkodott a túlsó partra, és közben hallotta, hogy az oroszlán a vízbe ugrik mögötte. Megfordult, és a bestia már rajta is termett.

A támadás gyors és kegyetlen volt. Az oroszlán végigszántotta karmával az oldalát, de az anyafarkas nem vett tudomást a fájdalomról, megperdült, és fogát csattogtatva esett az oroszlán torkának.

Aztán valami erőteljesen nekik vágódott, és ledöntötte őket a lábukról. A hím farkas volt az, rávetette magát az oroszlánra, és megragadta a tarkójánál. Üvöltve, vicsorogva, vonyítva estek egymásnak.

Az anyafarkas megfordult, és az odú felé menekült. Nem csatlakozhatott a harchoz; születendő kölykeivel kellett törődnie.

Épp csak meglátta a távolban a barlang bejáratát, amikor a hátsó lábai megadták magukat. Lihegve kúszott tovább, miközben a háta mögül hallotta vonyító párja utolsó sikolyát. Az oroszlán majdnem kétszer akkora volt, mint a hím farkas – ennek a véres ütközetnek a végkimenetele abban a pillanatban eldőlt, hogy a nagymacska rájuk talált.

Még mindig a barlang bejárata felé mászott, amikor hirtelen csend támadt mögötte: a csata véget ért. A keskeny bejáratra szegezte a tekintetét a talaj és a szikla között, és hasznavehetetlen lábait maga után húzva csak arra összpontosított, hogy biztonságba kerüljön; nem nézett hátra, még akkor sem, amikor az érzékei elárulták, hogy az oroszlán elindult utána.

A férfi még sosem volt egyedül korábban. Legalábbis nem ily módon, amikor annak reménye nélkül közeledett a keskeny vízfolyást övező sziklás meredélyen, hogy közben más emberekkel is összefuthat. Nem remélhette, hogy valaha is találkozik még velük, még ha ez lehetetlennek, sőt nevetségesnek hangzott is. Hát persze hogy visszamegy a törzséhez, idővel megengedik majd, hogy visszatérjen. Nem tudta elképzelni, hogy másként történne.

Ám ezen a napon, amikor a tél kristályos hófoltok formájában még ott ólálkodott az árnyékban, és a rügyek épphogy megjelentek a fák ágain, hátat fordított a népének, szó szerint és átvitt értelemben egyaránt.

Ahogy ők is hátat fordítottak neki.

A nap nagy részében a patakot követte, ismeretlen vidékre hatolt egyre beljebb. Ez a terület nem tartozott egyik törzshöz sem – itt biztonságban volt.

Rénszarvasbőrből varrt tarisznyát viselt a vállára vetve, és némi szárított húst vett elő belőle, amit menet közben elrágott. Tudta, hogy be kell osztania a készleteit, és kihúzni belőle, ameddig csak lehet, de korgott a gyomra, és megszedítette a könnyen elérhető ennivaló. Mintegy kompromisszumként nem használta a nyakában lógó paraszas szarvat, hogy felhevítse az ételét, mintha azzal, hogy lemondott erről a fényűzésről, elegendő áldozatot hozott volna. A szaruban némi parázs és moha volt, és ha időnként hozzáad pár gallyat és falevelet, még elég erő lesz benne, hogy tüzet gyújtson vele, mielőtt besötétedik.

Bunkósbot és dárda is volt nála, és állatok nyoma után kutatott a talajon, amikor furcsa, már-már rémes, morgó, sziszegő hangra lett figyelmes. Valamiféle teremtmények voltak előtte nem messze. Megállt, megmerevedett – hiénák? A torkában dobogott a szíve – ugyan még sosem találkozott velük, de tudta, hogy egy hiénafalka elől nem tudna elmenekülni, és a küzdelemből is vesztesen kerülne ki.

Árnyék suhant át az ösvényen, amire felkapta a fejét: egy hatalmas madár tűnt fel az égen, ami aztán hangos sziszegések és dühös szárnycsapások közepette leszállt. A férfi kissé bátrabban – tudomása szerint madarak eddig még soha senkinek nem okozták a veszét – folytatta az útját.

Vér szennyezte az ösvényt. Valami történt itt, valami vad és kegyetlen dolog, oroszlán és farkas nyomai keveredtek előtte a talajon teljes összevisszaságban.

Eroősebben markolta a bunkósbótót, és a zajt követve leereszkedett a patakhoz, aztán megtorpant. A túlsó parton hatalmas, félelmetes csőrrel rendelkező, csupasz fejű, csúf madarakból álló raj csipegetett valamit, amit a férfi halott farkasnak vélt. Még sosem látott ilyen madarakat, de feltételezte, hogy keselyűk lehetnek. Egy pillanatig nézte, ahogy mohón falják a zsákmányt, aztán undorodva elhúzta a száját.

– Hé! – kiáltotta. – Tűnés!

A madarak rá se hederítettek, úgyhogy lehajolt, és felkapott egy követ. Egyiküket eltalálta, mire az egész raj elrepült, csak úgy csapkodták a levegőt felszállás közben.

A farkast szétmarcangolták – a jelek arra utaltak, hogy a halálos sebeket egy barlangi oroszlán ejtette rajta, hatalmas mancsa nyoma ott maradt a sárban, utána pedig a keselyűk tisztogatták le a húst a csontjairól.

A férfi letérdelt, próbálta kitalálni, mi történhetett. Úgy tűnt, ádáz küzdelem zajlott a vízfolyás túlsó partján, az oroszlán rátámadt a farkasra. A hím farkas ott pusztulhatott el, ahol most is hevert. Ám a vérnyomok a pataknak *ezen* az oldalán voltak. Mi történt itt, messze onnan, ahol a keselyűk lakmároztak?

A nyomokat tanulmányozta. Ellentmondó történetet meséltek, úgy tűnt, hogy az oroszlán és a farkas is oda-vissza megtették az utat a patakhoz. Csakhogy a vérnyomok elvezettek a parttól, el a halott farkastól. Hogyan lehetséges ez?

Mi van, ha nem jól értelmelte a nyomokat? Mi van, ha két farkas volt? Mindketten küzdöttek az oroszlánnal. A szétszaggatott farkas teteme ott hever, ahol halálát lelte, a patak másik partján, míg a másik erre menekült.

Csakhogy egy oroszlán nem támadna két farkasra, hacsak nem kölykök még, és a nyomokból ítélve az életben maradt farkas nagyobb lehet, mint amelyik kimúlt. Valami kegyetlen dolog történt itt. És hova ment a farkas, miután megmenekült? Minden jel szerint elkúszott, hogy valahol máshol haljon meg.

A patak túlsópartján heverő farkastetem túlságosan szét volt szaggatva, hogy bármire is használhatná, de ha megtalálná a másikat, ami esetleg

jobb állapotban van, akkor lenyúzhatná a bundáját. Farkasbőrt viselni nagy tisztesség.

Óvatosan követni kezdte a vérnyomokat, készenlétben tartva a bundásbotját. A sebesült farkas ösztönösen is támadhat, bár a vérvesztéséből ítélve szinte biztosra vette, hogy a másik állat is halott.

A nyomok egyenesen a kőfalon lévő kis nyíláshoz vezettek – egy sötét félkör, ahol a szikla úgy vált el a talajtól, mintha nyitott száját formázna. A lyuk előtt vértől volt maszatos a föld.

A farkas bent volt.

A férfi vett egy mély lélegzetet, és fontolóra vette az esélyeit. Ha egy égő fáklyát maga elé tartva menne be a barlangba, a rátámadó farkas a lángokba harapna. Így legalább fel tudná mérni a helyzetet, és visszavonulót fújhat, ha a farkas agresszív.

De az is lehet, hogy ha bemegy a fáklyával, a farkas rögtön kitépi a kezéből, és átharapja a torkát.

Csak hogy ő már férfi volt, nem fiú, emlékeztette magát szigorúan. Egy férfinak pedig szüksége van az efféle kihívásokra. Neki, *neki* volt rá szüksége. Voltak, akik azt mondták, hogy egy évig sem bírja majd egyedül – nem akar igazat adni nekik azzal, hogy már az első napon elbukik.

Száraz füvet tekert egy faág végére, és hevesen vert a szíve, miközben meggyújtotta a nyakában lógó szaruból vett parázssal; remegett a keze.

A farkas, emlékeztette magát újra, valószínűleg halott.

Bedugta az égő fáklyát a nyíláson, és fülelt, történik-e valami, de nem hallott semmit. A lángok mellett nem sok minden látszott, kintről legalábbis, ezért úgy döntött, hogy bemászik, és cseppet sem örült, milyen védtelen, miközben áttuszkolta magát a barlang száján.

Egy olyan keskeny átjáróba ért, ahol csak négykézláb tudott továbbhaladni. Mászás közben ragacsos folyadékba tenyerelt: még több vér.

Egy nagyon szűk kanyar, majd néhány szikla következett, amin átmászott, aztán fénysugár vetült a vállára. Felnézett, és látta, hogy egy repedés húzódik felfelé a sziklában egészen az égig, több ember magasan, és olyan széles, hogy akár le is ereszkedhetett volna rajta, ha tudott volna róla.

A repedésnél a barlang kiszélesedett: elég magas volt, hogy görnyedten felálljon benne, és elég széles, hogy a karját kinyújtva ne érje el a két oldalát.

A fáklya elhalványodott az aknán keresztül beszűrődő fényben, de ahogy elhaladt mellette, a lángok tekintélyt parancsolóan martak ismét a sötétbe.

Meglátta a farkast, egy nöstényt. Az oldalán feküdt, a szeme csukva volt. A férfi megtorpant, visszatartotta a lélegzetét. Három kis kölyök simult az állat testéhez: újszülöttek. Az anyafarkas oldalát oroslánkarmok szántották fel, vértől csillogott.

A nagy farkas lélegzett, de a férfi abban már nem volt biztos, hogy a kölykök is életben vannak.

Most már értette. A hím farkas élet-halál harcot vívott, hogy megvédje az elleni készülő anyafarkast.

A férfi az elé táruló látványt figyelte, egyre élesebben látott a fáklya táncoló fényében. A sötétszürke bundájú anyafarkas homlokán egy fehér folt volt, ami kicsit hasonlított egy emberi kézre. Az állat továbbra sem mozgott. Ha halálán van, a kölykök nem élik túl.

A férfinak húsról volt szüksége – bár nem hallott róla, hogy bárki is felnőtt farkast evett volna, bármely állat fiatal kölyke finom eledel lehet. Úgy döntött, elviszi a kicsinyeket, és lenyúzza a felnőtt farkas bundáját. Rengeteg kő hevert előtte, amivel bevégezhetné volna az anya sorsát, bár az alapján, ahogy kinézett – a szeme csukva, a mellkasa alig emelkedett –, nagyon közel volt már ahhoz, hogy kimúljon.

Várjon, vagy fogjon egy követ, és végezzen vele?

Elfáradt a görnyedésben, így hát letérdelt a durva, kavicsos talajra. Kényelmetlen mozdulat volt ez számára, és némi zajt csapott, amikor a térde érintette a barlang padlóját.

Az anyafarkas kinyitotta a szemét.

KETTŐ

A Z ANYAFARKAS TESTE RIADÓT FÚJT, morogni kezdett, és megpróbált lábra állni. Ember volt az odújában, ember és tűz. Ősi ösztöne azt súgta, hogy támadjon rá, hiszen veszélyt jelent a kölykeire. A hátsó lábai nem engedelmeskedtek, így csak a mellső lábaira támaszkodva vonszolta magát az ember felé, és dühödten morgott.

A férfiből félelem szaga áradt, és hatalmas zajt csapott, miközben hátrafelé kúszott. A tűz követte. A farkas még azután is érezte azt az égő valamit az ember kezében, miután messzire eldobta, és a barlangnak abba a részébe ért, ahova levegő és fény áramlott be fentről. A lábait vette célba, kész volt belemarni a húsába, de az ember felkapaszkodott a sziklarepedésen, apró kövek és por hullott alá a nyomában.

A farkas még mindig haragosan morgott, és felnézett. A férfi hangosan kapkodta a levegőt, de már kevésbé félt. Úgy támasztotta ki magát a sziklálakon, mint a leopárd teszi a fák ágai között. Az anyafarkas vissza akart menni újszülött kicsinyeihez, de addig nem tehetette, amíg a fenyegetés el nem múlik.

A háta mögül hallatszó visító hangocskából tudta, hogy a kölykei hiányolják, és az emlői sajogni kezdtek a hangra. A férfit bámulta, azt akarta, hogy elhagyja az odút, hogy gondoskodhasson a kicsinyeiről.

– Hé – szólalt meg lágy hangon az ember –, kérsz egy kis húst?

A férfi hangját hallva az anyafarkasnak eszébe jutottak az emberek, akik régebben gyakran etették. Megint morogni kezdett. Az odú elejéből áradó tűz szaga aggodalommal töltötte el, és ezen az emberen is érezte a füstöt.

Amikor valami kicsi és könnyű dolog esett elé a férfi kezéből, az anyafarkas hátrálni kezdett, aztán előrébb araszolt, és gyanakvóan szaglászta.

– Rénszarvashús. Edd meg!

A hús ismerős volt, annak ellenére, hogy száraz volt, és erősen füstízü, de azért ehető. Elrágta.

– Látod? Finom.

Úgy. Szóval ez a férfi azok közül való, akik etetni szokták. Az arcába nézett, és ugyanazt a magasán felhúzott szemöldököt látta, amiről már régen megtanulta, hogy nem jelent fenyegetést.

Az ösztönei nem hagyták volna, hogy bármilyen állatot az odújába engedjen, még akkor sem, ha teljességgel ártalmatlan, de az oroszlán támadása mindent megváltoztatott. Halványan érezte társa vérének szagát, és ösztönösen tudta, hogy ő már nem tér vissza. Gondoskodnia kell a kölykeiről. Semmi más nem számított.

Még egy darab furcsa ízű hús pottyant elé. Habozás nélkül megette – valami az éhségen kívül azt súgta neki, hogy egyen meg mindent, amit csak tud. Aztán megfordult, és az alomhoz vonszolta magát.

Később az anyafarkas nyögés és kúszás hangjára lett figyelmes. Nem tudta, hogy az ember felfelé mászik a szikla repedésében, és hogy a köveken ugráló, apró kavicsok akkor zúdultak alá a magasból, amikor kis híján lezuhant, és kapaszkodó után tapogatózott. A tűz illata azután is megmaradt, hogy a férfi kimászott a barlangból, és a szagát már nem érezte intenzíven.

Az anyafarkas lehunyta a szemét, elhessegette a fájdalmat, és oldalán fekve szoptatta a kölykeit.

Nem sokkal később felriadt: az ember visszatért, és zajt csapott, miközben átszuszakolta magát a barlang szűk bejáratán. A farkas megremevedett, felállt a szőr a nyakán, de morgás már nem hagyta el a torkát. Tűrőképessége tanult viselkedés volt, ami felülírta az ösztöneit. Eleségre volt szüksége, az ember pedig hozott neki. Most nedves fa illatát érezte, és vizét, ami egyenesen ínycsiklandó volt.

Nem örült, amikor a lángok, amelyek korábban elhaltak, most magassabbra csaptak, és újra árnyékok táncoltak a falon, de nem mozdult, csak nézte az embert az egyre nagyobb fényben, aki most egy fadarabbal közelített felé.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

– Vízre van szükséged. Ide öntöm, ebbe a mélyedésbe a sziklán. Látod?

Az anyafarkas érzékelte az ember hangját és a finom vizet, ami a fadarabból kezdett folyni, amikor a férfi lefelé fordította. Egy kis víztócsa keletkezett a földön, közel a fejéhez, és a kölykei halkán nyöszörögni kezdtek, amikor magukra hagyta őket, hogy két mellső lábára támaszkodva odavonszolja magát.

A férfi hirtelen hátrahúzódtott, aztán óvatosan közelebb ment, amikor a farkas lefetyelni kezdte a vizet.

– Visszamegyek a patakhoz, hozok még.

Az anyafarkas visszament a kölykeihez, és nagyot nyögve lefeküdt. Belemart a fájdalom a horpaszába, amikor mozgott, de ha nyugodtan feküdt, tompult a fájdalom. Mielőtt elaludt volna, gondosan tisztára nyalta kicsinyeit.

Az anyafarkas a sziklarepedésen át beszűrődő, majd eltűnő fényből és az odúba a légáramlatokkal utat találó hangokból és szagokból érzékelte a napok múlását. Napközben az ember általában hosszú ideig távol volt, de amint leszállt az éj, tüzet rakott a hasadéknál, és napkeltéig a barlangban maradt. Nem látta a férfit: egy nagy, laza kőkupac választotta el az odút a barlang többi részétől, de a szaga alapján érzékelte a jelenlétét. Reggel mindig átmászott a kőrakáson, és apró, furcsa ízű, száraz húsdarabokat dobált neki. Nagyon közel jött hozzá, így fel se kellett kelnie teljesen, tudott enni félig a földön fekve.

Aztán egyik reggel a jól ismert minta megváltozott. Az ember elment, és nem jött vissza. Az anyafarkas hozzászokott a kevés, rendszeres ennivalóhoz, és bár napról napra egyre éhesebb volt, ezek a rendszeres kis adagok némi enyhülést jelentettek üresen korgó gyomra fájdalmára. Aznap azonban az éhség és a nyugtalanság egyre csak nőtt benne. Élelemre volt szüksége, különben a kölykei elpusztulnak. Rendes körülmények között a párja hozna neki ennivalót, felöklendezné a gyomra tartalmát, hogy így táplálja őt, és később, amikor már elég nagyok, a kölyköket is. Most az ember vette át ezt a szerepet.

És elment.